

Authentic Learning Instructional Model to Enhance the Midwifery Competency and Learning Achievement of Nursing Students*

Supawadee Thaewpia, RN, PhD¹, Sivaporn Panmaung, RN, MCN²,
Nonglak Khamsawarde, RN, MPH², Kanyapat Baothong, RN, MSN²,
Kanya Thuntum, RN, BSN², Siriporn Phusee, RN, BSN², Suwimon Puttabut, RN, MSN³

Abstract

Purpose: To 1) develop the authentic learning instructional model, and 2) to study the effects of the authentic learning instructional model on midwifery competency and learning achievement of nursing students.

Design: Research and development design.

Methods: Sixty-three participants including nursing students and nursing instructors were studied. The research process composed of 4 stages: 1) problem and need analysis by interviewing 6 nursing instructors and 6 nursing students and, 2) reviewing concepts of authentic learning and drafting instructional model, 3) developing instructional model, and 4) examining the effects of the authentic learning instructional model in 57 nursing students. The authentic learning instructional model was used during their practice for 8 weeks. Data were collected by using the midwifery competency questionnaires and the achievement evaluation forms. The quantitative data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and paired t-test and the qualitative data were analyzed by using content analysis.

Main findings: There were 4 components for the authentic learning instructional model: 1) students' learning and problem-solving skills were developed from authentic practice, 2) teacher-learner caring interactions were needed, 3) students' academic progress was presented by document and evidence, 4) mission integration by connecting diverse authentic learning activities. Moreover, the results revealed that the students had significantly increased mean score of midwifery competency after participated in the authentic learning instructional model ($t = 15.58, p < .001$). All of the nursing students passed the study criteria of nursing practice evaluation.

Conclusion and recommendations: This model can be used effectively in maternal-child and midwifery nursing to promote the students' competency and learning achievement.

Keywords: authentic learning, learning model, midwifery competency

J Nurs Sci. 2015;33 Suppl 1:27-36

Corresponding Author: Lecturer Supawadee Thaewpia, Boromarajonani College of Nursing Khon Kaen, Khon Kaen Province 44000, Thailand; e-mail: sthaewpia@hotmail.com

** This research was granted by Srimahasarakham Nursing College*

¹ Boromarajonani College of Nursing Khon Kaen, Khon Kaen Province, Thailand

² Srimahasarakham Nursing College, Mahasarakham Province, Thailand

³ Mahasarakham Hospital, Mahasarakham Province, Thailand

รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ ด้านการผดุงครรภ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล*

ศุภวดี แถวเพ็ญ, PhD¹ สีวาพร พานเมือง, พย.ม.² นวลักษณ์ คำวาสกร, พย.ม.²

กัญญาพัชร เบ้าทอง, พย.ม.² กัญญา กุลธรรม, พย.บ.² ศิริพร ภูษี, พย.บ.² สุวิมล พุทธบุตร, พย.ม.³

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง และ 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงต่อสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

รูปแบบการวิจัย: การวิจัยเชิงพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล จำนวน 63 คน ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ โดยการสัมภาษณ์อาจารย์พยาบาล 6 คนและนักศึกษา 6 คน 2) การศึกษาแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงและยก่างรูปแบบการเรียนการสอน 3) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง และ 4) การศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงในนักศึกษาพยาบาลจำนวน 57 คน ใช้เวลาในการสอน 8 สัปดาห์ต่อกลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกภาคปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (paired t-test) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย: รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงที่พัฒนาขึ้น มีหลักการที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) การเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ 2) ผู้สอนและผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันแบบเอื้ออาทร 3) การนำเสนอพัฒนาการของผู้เรียนผ่านหลักฐาน 4) เชื่อมโยงกิจกรรมโดยบูรณาการพันธกิจอื่นกับการเรียนการสอน ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงพบว่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์หลังการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 15.58, p < .001$) และนักศึกษาทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์

สรุปและข้อเสนอแนะ: รูปแบบการจัดการเรียนการสอนนี้ช่วยส่งเสริมสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ได้

คำสำคัญ: การเรียนการสอนตามสภาพจริง รูปแบบการเรียนการสอน สมรรถนะด้านการผดุงครรภ์

J Nurs Sci. 2015;33 Suppl 1:27-36

Corresponding Author: อาจารย์ศุภวดี แถวเพ็ญ, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000, e-mail: sthaewpia@hotmail.com

* การวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม

¹ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ขอนแก่น

² วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

³ โรงพยาบาลมหาสารคาม

ความสำคัญของปัญหา

สิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาคือพัฒนาคนให้มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ เน้นการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายในสถานการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ปัจจุบันใช้หลักสูตรแบบบูรณาการ (integrated-curriculum) โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง¹ กลุ่มวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ มีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถให้การพยาบาลสตรีในระยะตั้งครรภ์ ระยะเวลาคลอด และหลังคลอด รวมทั้งการดูแลทารกแรกเกิดที่มีภาวะปกติและมีภาวะแทรกซ้อนได้ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์นั้น พบปัญหาคือนักศึกษาเรียนรู้สูงชันแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลับลดลง² โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 ซึ่งเป็นวิชาที่ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการพยาบาลในคลินิกฝากครรภ์ คลินิกวางแผนครอบครัว ห้องคลอด และตึกสูติกรรมหลังคลอด ในการพยาบาลมารดาทารกปกติ โดยผลสัมฤทธิ์ของการฝึกปฏิบัติ ในปี พ.ศ. 2554 แม้จะผ่านเกณฑ์แต่มีนักศึกษาถึงร้อยละ 37.50 ที่ได้เกรดอยู่ในระดับ C+ และ ร้อยละ 53.51 ได้เกรดอยู่ในระดับ C ซึ่งเนื้อหาวิชามีมากและยาก อีกทั้งผู้เรียนยังไม่เคยมีประสบการณ์การพยาบาลกลุ่มบุคคลที่ต้องการการดูแลตามภาวะสุขภาพ ได้แก่ หญิงตั้งครรภ์ ผู้คลอด มารดาหลังคลอด และทารกแรกเกิด จึงอาจเป็นสาเหตุให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 ค่อนข้างต่ำ ทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชา ผู้สอน และวิธีการสอน จนเป็นเหตุให้สมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ต่ำไปด้วย⁴ ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกภาคปฏิบัตินี้ การจัดหารูปแบบหรือกลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงในคลินิก ร่วมกับการจัดกิจกรรมการสอนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์แก่ผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ

การเรียนการสอนโดยรูปแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริง (authentic learning) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้คิด ได้พัฒนาความเข้าใจในเนื้อหาวิชา โดยมีการผสมผสานระหว่างกิจกรรมการสอนที่หลากหลายและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เป็นกระบวนการที่ต้องการให้ผู้เรียนนำทักษะต่าง ๆ ที่มีไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและมีการสร้างสรรค์⁵ ดังนั้นกระบวนการจัดการ

เรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาการคิดวิเคราะห์ สามารถจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อนขึ้น⁶ จึงสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ซึ่งจากผลการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามสภาพจริงที่หน่วยการเรียนรู้ห้องคลอด ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 ปีการศึกษา 2554 พบว่านักศึกษาพยาบาลมีสมรรถนะการทำคลอดอยู่ในระดับดี⁷ โดยจะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามสภาพจริงที่ผ่านมาช่วยส่งเสริมสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์เพียงบางส่วน ซึ่งเน้นเฉพาะสมรรถนะการพยาบาลระยะคลอดเท่านั้น³ ยังไม่ครอบคลุมสมรรถนะการพยาบาลผดุงครรภ์ทั้งหมดตั้งแต่ในระยะตั้งครรภ์จนถึงระยะหลังคลอด

ดังนั้นเพื่อเป็นการนำผลการวิจัยที่ผ่านมามาใช้ และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ และพัฒนาสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ให้ครอบคลุมทุกด้านแก่นักศึกษา ทางกลุ่มวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ จึงจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพิ่มเติมทั้งในหน่วยฝากครรภ์ หน่วยห้องคลอดและหน่วยหลังคลอด โดยพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อให้ได้บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามกรอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ภายหลังสำเร็จการศึกษา และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ของนักศึกษาพยาบาล
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง ดังนี้
 - 2.1 เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ของนักศึกษา ก่อนและหลังการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง
 - 2.2 ศึกษาจำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนการสอนตามสภาพจริงกับเกณฑ์การสอบผ่านร้อยละ 70 ของคะแนนในรายวิชาทางการพยาบาล

สมมติฐานการวิจัย

1. สมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ของนักศึกษา หลังการเรียน

ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงสูงกว่าก่อนการเรียน

2. นักศึกษาร้อยละ 100 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70%

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ทำการศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลแห่งหนึ่งในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ จำนวน 10 คน

2. นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 57 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มอาจารย์ คัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 6 คน จาก 10 คน โดยมีเกณฑ์คัดเลือกคือ เป็นอาจารย์ที่รับผิดชอบสอนใน วิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 เพื่อศึกษา ปัญหาและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การตรวจสอบรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง การประเมิน การนำรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงไปใช้ ซึ่งผู้วิจัยเก็บ ข้อมูลโดยการประชุมปรึกษา อภิปรายร่วมกันในกลุ่ม (group discussion) โดยขั้นตอนนี้ผู้วิจัยต้องการประเมินความเห็น ความ ต้องการ และทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อการตีความ ดังนั้น ผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาควรมีจำนวน 6-12 คน⁷

2. กลุ่มนักศึกษา คัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายจากร้อยละ 10 ของนักศึกษา⁸ จำนวน 6 คน เพื่อร่วมประชุมปรึกษา อภิปราย ร่วมกันในการศึกษาปัญหาและข้อมูลพื้นฐานของการจัดการเรียน การสอน การตรวจสอบรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง การประเมินการนำรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงไปใช้ และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้นจำนวน 57 คน โดยมีเกณฑ์คัดเลือกคือ เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ที่สอบผ่านวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการ ผดุงครรภ์ 1 เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ตามสภาพจริง รวม 16 สัปดาห์

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ มีดังนี้

1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ อายุ เพศ ทิศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

1.2 แบบสอบถามสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ ของ นักศึกษาพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถาม สมรรถนะพยาบาลห้องคลอด⁹ ประกอบด้วย 9 ด้าน จำนวน 67 ข้อ โดยผู้วิจัยปรับปรุงเพิ่มด้านการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ และด้าน การพยาบาลหลังคลอด รวมเป็น 11 ด้าน จำนวน 95 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ 2) ด้านปฏิบัติการพยาบาล ผู้คลอดในระยะที่ 1 ของการคลอด 3) ด้านปฏิบัติการพยาบาล ผู้คลอดในระยะที่ 2 ของการคลอด 4) ด้านปฏิบัติการพยาบาล ผู้คลอดในระยะที่ 3 ของการคลอด 5) ด้านปฏิบัติการพยาบาล ผู้คลอดในระยะที่ 4 ของการคลอด 6) ด้านปฏิบัติการพยาบาล ทารกแรกเกิด 7) ด้านการบริหารจัดการ 8) ด้านการติดต่อสื่อสาร 9) ด้านวิชาการ 10) ด้านจริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ์ และ 11) ด้านการพยาบาลหลังคลอด เป็นแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตัวอย่างข้อ คำถามในการปฏิบัติพยาบาลทั้งสองระยะ เช่น ท่านสามารถ วินิจฉัยปัญหาที่เกิดจากการตั้งครรภ์ได้ถูกต้อง และท่านสามารถ ส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดา เป็นต้น

แบบสอบถามสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง ประกอบด้วย พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ จำนวน 2 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพยาบาลสูติศาสตร์ จำนวน 1 ท่าน และหาความเที่ยง ของเครื่องมือ (reliability) โดยนำแบบสอบถามสมรรถนะด้านการ ผดุงครรภ์ไปทดลองใช้ ในกลุ่มนักศึกษาพยาบาลซึ่งมีคุณสมบัติ ใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาคเท่ากับ .72

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

2.1 แนวคำถามในการสนทนากลุ่มอาจารย์ แบ่งเป็น

2.1.1 แนวคำถามเพื่อศึกษาปัญหาและข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาล มารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 จำนวน 8 ข้อ เช่น ท่านคิดว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 มีอะไรบ้าง

2.1.2 แนวคำถามเพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการ เรียนการสอนตามสภาพจริง 4 ประเด็น เช่น ท่านมีความคิดเห็น ต่อร่างรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงทั้งหลักการและขั้นตอนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอนในการนำไปใช้กับนักศึกษาใน วิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 หรือไม่ อย่างไร

2.1.3 แนวคำถามเพื่อประเมินการนำรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงไปใช้ จำนวน 5 ข้อ เช่น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการนำรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงไปใช้

2.2 แนวคำถามในการสนทนากลุ่มนักศึกษา เพื่อศึกษาปัญหาและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 จำนวน 5 ข้อ เช่น นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรในการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลที่เป็นสถานที่เก็บข้อมูล หนังสือเลขที่ COA No.IRB SNC 02/2556 ก่อนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บข้อมูล สิทธิ์ในการเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมการวิจัยได้อย่างอิสระ และสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลา โดยจะเก็บข้อมูลเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะภาพรวม เมื่อนักศึกษาและอาจารย์ยินยอม จึงให้ลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 โดยการสนทนากลุ่มอาจารย์ 6 คน และนักศึกษา 10 คน กลุ่มละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง เพื่อสรุปสาระสำคัญและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2555

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษากรอบแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ทั้งในและต่างประเทศ โดยศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความวารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำข้อสรุปที่ได้มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการยกร่างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ดังนี้

3.1 ยกร่างรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง ประกอบด้วย 1) การฝึกปฏิบัติในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ ผู้คลอดมารดาหลังคลอด และทารกที่มีภาวะปกติ 2) การนิเทศปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาบนพื้นฐานความเอื้ออาทร 3) การใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน 4) การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการให้บริการ

วิชาการแก่สังคม

3.2 ตรวจสอบรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์นิเทศ จำนวน 10 คน ด้วยการประชุมปรึกษาและปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งเชิญวิทยากรมาให้ความรู้และฝึกทักษะการใช้กระบวนการจิตปัญญาในการสอนภาคปฏิบัติให้แก่อาจารย์นิเทศ 1 ครั้ง

3.3 ประเมินสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ โดยใช้แบบสอบถามสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์

ระยะที่ 2 ระยะการนำรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงไปใช้ โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 นำรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 57 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 สัปดาห์ รวม 16 สัปดาห์ ในวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1

ขั้นตอนที่ 5 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงของนักศึกษาพยาบาลภายหลังสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติ โดยใช้แบบสอบถามสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ และติดตามคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาจำแนกวิเคราะห์เนื้อหาตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาได้แก่ ปัญหาและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ความเหมาะสมของกิจกรรมและระยะเวลา รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ข้อดีของการใช้รูปแบบ สิ่งที่ต้องปรับปรุง รวมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำรูปแบบไปใช้ในการวัดสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) นำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จัดหมวดหมู่ตามประเด็น ซึ่งทีมวิจัยสองคนร่วมกันจำแนกวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกัน

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ

2.1 ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

2.2 หาจำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

2.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ก่อนและหลังการเรียน โดยใช้สถิติ Paired t-test

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 78.9

และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 21.1 นักศึกษาส่วนใหญ่อายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 80.7 และอายุน้อยสุด 19 ปีคิดเป็นร้อยละ 1.8

ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่พัฒนา

รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงที่พัฒนาขึ้นในการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 นั้น ประกอบด้วยหลักการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญ 4 ประการ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาเกิดขึ้นจากการปฏิบัติโดยในวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 ระยะเวลา 8 สัปดาห์นั้น ผู้เรียนฝึกปฏิบัติงานที่คลินิกฝากครรภ์ 2 สัปดาห์ ห้องคลอด 4 สัปดาห์ และแผนกหลังคลอด 2 สัปดาห์ ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้เรียนได้เรียนรู้การพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ ผู้คลอด มารดาหลังคลอด และการดูแลทารกแรกเกิดจากการปฏิบัติพยาบาลด้วยตนเอง โดยใช้ความรู้ในการเรียนทฤษฎี ซึ่งเป็นความรู้เดิมที่มีร่วมกับความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากการสอนบนคลินิกในแต่ละแผนก ซึ่งเป็นการสอนแบบสาธิตมาวางแผนแก้ไขปัญหาสุขภาพ และให้การพยาบาลกับหญิงตั้งครรภ์ ผู้คลอด มารดาหลังคลอด และการดูแลทารกแรกเกิดภายใต้การกำกับดูแลของผู้สอน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสาธิตย้อนกลับการให้การพยาบาลแก่ผู้รับบริการกลุ่มต่าง ๆ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นรู้ทันความรู้เดิมในภาคทฤษฎี โดยผู้สอนมอบหมายผู้รับบริการให้ผู้เรียนได้ประเมินสภาพปัญหาและความต้องการการดูแล โดยใช้แบบแผนด้านสุขภาพ 11 แบบแผนในการประเมิน 2) ขั้นเสนอปัญหาและแนวทางปฏิบัติ ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมสู่ความรู้ใหม่ โดยมีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งความรู้ด้านวิชาการที่เชื่อถือได้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ประเมินได้ และกำหนดสภาพปัญหาของผู้รับบริการ นำเสนอผ่านการประชุมปรึกษาหารือก่อนให้การพยาบาลประจำวัน โดยผู้สอนชี้แนะเพิ่มเติม เพื่อให้การพยาบาลที่ถูกต้องและครอบคลุม 3) ขั้นลงมือปฏิบัติจริง ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงการนำความรู้สู่การปฏิบัติการพยาบาลจริง ได้แก่ การซักประวัติ ตรวจร่างกาย ตรวจครรภ์ และให้สุขศึกษาแก่หญิงตั้งครรภ์ การซักประวัติ ตรวจร่างกาย ประเมินความก้าวหน้าของการคลอด การประเมินสภาพทารกในครรภ์ การทำคลอด การดูแลทารกแรกเกิดทันที การดูแลผู้คลอดในระยะ 2 ชั่วโมงหลังคลอด และการซักประวัติ ตรวจร่างกาย และการพยาบาลประจำวันมารดาหลังคลอดและทารกแรกเกิด 4) ขั้นประเมินความรู้และทักษะ ในระหว่างการเรียนการสอน ผู้สอนมีการประเมินความรู้และทักษะของผู้เรียนโดยใช้แบบตรวจสอบทักษะการพยาบาลต่าง ๆ และแบบประเมินความรู้จากการประชุมปรึกษาหารือทางการพยาบาล และการประชุมปรึกษาหารือให้การ

พยาบาลประจำวัน

2. ผู้สอนและผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมระหว่างกันแบบเชื้ออาหาร โดยในระหว่างการฝึกภาคปฏิบัตินั้น ผู้เรียนให้การพยาบาลแก่ผู้รับบริการ ภายใต้การดูแลของผู้สอนหรืออาจารย์พี่เลี้ยงในแหล่งฝึก และผู้สอนได้กำหนดกระบวนการจัดปัญหาศึกษาในการเรียนการสอน ได้แก่ การสอนโดยลดการตำหนิ เพิ่มการให้แรงเสริม กล่าวชมเชย การทำสมาธิก่อนประชุมปรึกษาหารือทางการพยาบาล การนิเทศงานอย่างใกล้ชิด และการสะท้อนความคิดเป็นต้น โดยกิจกรรมที่บูรณาการในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 คือ การจัดทำแฟ้มสะสมงาน การเขียนโดยเสรี และการทำงานร่วมกัน ซึ่งจากการใช้กระบวนการจัดปัญหาในการนิเทศการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาที่พบว่า ผู้เรียนเกิดการพิจารณาด้วยใจอย่างใคร่ครวญก่อนที่จะลงมือปฏิบัติการพยาบาล กล่าวคือมีการเข้าสู่สภาวะจิตใจที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้และนำจิตใจดังกล่าวไปใช้ทำงาน อีกทั้งผู้เรียนและผู้สอนเกิดความรัก ความเมตตา ดูแลกันและกัน ผู้เรียนเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ต่อสถานการณ์จริงที่ได้สัมผัสในการปฏิบัติงาน และกล้าที่จะแสดงความรู้สึก ความคิดเหล่านั้นผ่านการเขียนโดยเสรีและการจัดทำแฟ้มสะสมงาน

3. การนำเสนอพัฒนาการของผู้เรียนผ่านหลักฐาน ก่อนการเรียนการสอน ผู้สอนและผู้เรียนได้ร่วมกันกำหนดองค์ประกอบของแฟ้มสะสมงานเชิงวิชาการ (academic portfolio) ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกผลงานที่ดีที่สุดเพื่อนำเสนอไว้ในแฟ้มสะสมงาน ที่แบ่งเป็นผลงานของการฝึกปฏิบัติงานที่คลินิกฝากครรภ์ ห้องคลอด และแผนกหลังคลอด ซึ่งใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ ผู้สอนเห็นพัฒนาการของผู้เรียนจากชิ้นงานที่นำเสนอ เช่น บันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ประจำวัน รายงานการวางแผนให้การพยาบาลผู้ป่วยรายบุคคล แผนการสอน สุขศึกษารายกลุ่ม รายงานการประชุมปรึกษาหารือทางการพยาบาล และความรู้สึกต่อการปฏิบัติงานของตนเองและสิ่งที่ควรปรับปรุงในแต่ละวัน เป็นต้น ผู้เรียนรับผิดชอบในการส่งแฟ้มสะสมงานและผู้สอนสะท้อนความคิดต่อผู้เรียนทุกวัน

4. เชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนการสอนโดยบูรณาการกับพันธกิจอื่น ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ ผู้สอนกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการเชื่อมโยงกับงานอื่นในความรับผิดชอบหลักของวิทยาลัย ได้แก่ การให้บริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัย โดยกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยการสอนสุขศึกษาแก่ผู้รับบริการหญิงหลังคลอดและครอบครัวอย่างเต็มรูปแบบร่วมกับผู้สอน ในสัปดาห์ที่สองของการฝึกปฏิบัติงานที่แผนกหลังคลอด ซึ่งประกอบด้วยการจัดนิทรรศการ การสอนสาธิต และการบรรยายแบบมีส่วนร่วม ในหัวข้อที่

เกี่ยวข้อง เช่น การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา การปฏิบัติตัว หลังคลอด การบริหารร่างกายหลังคลอด เป็นต้น

ตอนที่ 3 ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ก่อนและหลังการเรียน โดยรวมและจำแนกรายด้าน ด้วยสถิติ Paired t-test

สมรรถนะด้านการผดุงครรภ์	ก่อน		หลัง		t
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
สมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ ภาพรวม	2.77	.46	4.12	.45	15.58***
- ด้านการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์	2.96	.45	4.11	.40	14.82***
- ด้านปฏิบัติการพยาบาลผู้คลอดในระยะที่ 1 ของการคลอด	2.52	.52	4.05	1.04	9.80***
- ด้านปฏิบัติการพยาบาลผู้คลอดในระยะที่ 2 ของการคลอด	2.36	.67	3.74	.55	12.93***
- ด้านปฏิบัติการพยาบาลผู้คลอดในระยะที่ 3 ของการคลอด	2.48	.66	4.10	.51	14.68***
- ด้านปฏิบัติการพยาบาลผู้คลอดในระยะที่ 4 ของการคลอด	2.63	.68	4.18	.48	14.40***
- ด้านปฏิบัติการพยาบาลทารกแรกเกิดทันที	2.57	.62	4.38	1.82	6.88***
- ด้านการบริหารจัดการ	3.04	.60	4.28	.47	12.54***
- ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.15	.68	4.37	.48	11.43***
- ด้านวิชาการ	2.80	.61	3.71	.45	9.79***
- ด้านจริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ์	2.97	.69	4.22	.54	11.03***
- ด้านการพยาบาลมารดาหลังคลอด	2.96	.63	4.18	.54	

*** p < .001

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยสมรรถนะ ภาพรวมและทุกด้าน (p < .001) ด้านการผดุงครรภ์หลังการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง (n = 57)

ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
A (90-100)	4	7.02
B+ (85-89)	17	29.83
B (80-84)	27	47.37
C+ (75-79)	9	15.78

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 100 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริง ในวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาในรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงต่อสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ของนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยได้แยก อภิปรายตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้อตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ 1

มีหลักการที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) การเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ 2) ผู้สอนและผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันแบบเอื้ออาทร 3) การนำเสนอพัฒนาการของผู้เรียนผ่านหลักฐาน 4) เชื่อมโยงกิจกรรมโดยการบูรณาการพันธกิจอื่นกับการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจอธิบายเหตุผลในแต่ละหลักการได้ คือ การฝึกปฏิบัติให้การพยาบาลกับหญิงตั้งครรภ์ ผู้คลอด และมารดาหลังคลอด ตามรูปแบบที่พัฒนานี้ถือเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ความคิดผ่านกิจกรรมการเรียนที่ผู้สอนกำหนดให้ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาในการวางแผนให้การพยาบาล อีกทั้งการได้รับข้อมูล

ย้อนกลับหลังการปฏิบัติการพยาบาลจากผู้สอนอย่างสร้างสรรค์ลดการตำหนิ เพื่อเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติการผดุงครรภ์อย่างเอื้ออาทร ทำให้ผู้เรียนจะเลือกรับรู้และเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่มีความหมายกับตนเอง กล่าวแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงผู้สอนมากขึ้น ประกอบกับการประเมินผลครั้งนี้ได้ใช้แฟ้มสะสมงานเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือประเมินร่วมกับการประเมินผลที่หลากหลาย ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าด้านความรู้และทักษะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินสภาพจริงร่วมด้วย นอกจากนี้ได้บูรณาการการให้บริการวิชาการกับการเรียนการสอนที่แผนกหลังคลอด ในหัวข้อที่หลากหลายตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการจัดสิ่งแวดล้อม หรือการกำหนดสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ในรูปแบบการให้บริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งมีความแตกต่างจากงานวิจัยอื่นที่ผ่านมา

ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของลัดดาวัลย์ ไวลุสสิงห์ และสุภาวดี นพจรจินดา¹⁰ ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยหลักการสำคัญของการจัดการเรียนการสอน 5 ประการ ได้แก่ 1) การเรียนรู้เกิดขึ้นในบริบทที่เป็นจริงและจากการแก้ปัญหาในสภาพจริง 2) ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากการกระทำ การแก้ปัญหา และการมีปฏิสัมพันธ์ 3) ผู้เรียนต้องมีความกระตือรือร้น 4) ผู้สอนเป็นแหล่งความรู้และผู้อำนวยความสะดวก 5) แหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย และซับซ้อน สุทธิรัตน์¹¹ ที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรบการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงโดยผ่านกระบวนการวิจัย สำหรับครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงประกอบด้วย 1) การมีผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ วิเคราะห์วิธีเรียน 2) การกระตุ้นผู้เรียนให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่ม 3) การใช้คำถามที่ทำให้ผู้เรียนได้สะท้อนคิดทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหา

2. ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ดังนี้

2.1 สมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ของนักศึกษาหลังการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงสูงกว่าก่อนการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 อาจเนื่องจากการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยการจัดการกิจกรรมปฏิบัติการพยาบาลตามรูปแบบ

นั้นเป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาที่เรียนในภาคทฤษฎีกับโลกแห่งความจริง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นและเข้าใจสิ่งที่กำลังเรียนรู้ นั้น ๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ตามสภาพจริงเป็นการเรียนการสอนที่มีความหมาย ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ในเนื้อหาวิชา และใช้การคิดในการเชื่อมโยงประสบการณ์และการเรียนไปด้วยกัน ทำให้ทักษะการปฏิบัติขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Deegan และ Terry¹² ที่ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพถึงการรับรู้ต่อการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงโดยใช้สถานการณ์จำลอง (real-time simulation) ในนัศึกษพยาบาลผดุงครรภ์ 66 รายที่กำลังอบรบการพยาบาลผดุงครรภ์ในมหาวิทยาลัย London South Bank พบว่า การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงโดยใช้สถานการณ์จำลองมีประโยชน์และมีความท้าทาย ซึ่งประโยชน์ที่มีต่อผู้เรียน ได้แก่ ช่วยพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาล พัฒนาความเข้าใจในบทบาทพยาบาลผดุงครรภ์และการทำงานเป็นทีม พัฒนาทักษะการสื่อสารและการแก้ปัญหา เป็นการเตรียมการเผชิญความเครียดในการให้การพยาบาลฉุกเฉินทางสูติศาสตร์ และยังเป็นการเชื่อมโยงการเรียนภาคทฤษฎีในมหาวิทยาลัยสู่การปฏิบัติในคลินิก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Raymond และคณะ¹³ ที่ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพถึงการใช้อย่างมีประสิทธิภาพจริงของการฝึกปฏิบัติการพยาบาลผดุงครรภ์ และการฝึกสวนปัสสาวะในผู้ป่วยหญิงในนักศึกษาพยาบาลจำนวน 7 ราย และผู้สอนจำนวน 3 ราย โดยขณะที่ผู้เรียนให้การพยาบาลตามสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนด จะมีการบันทึกภาพและเสียง และให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมประเมินพัฒนาเกณฑ์การประเมินร่วมกัน ตอบแบบสอบถามออนไลน์และการอภิปรายกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความรู้และทักษะมีความมั่นใจในการปฏิบัติพยาบาลมากขึ้น และ Blaka¹⁴ ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลผดุงครรภ์ชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 รายที่ฝึกปฏิบัติงานในห้องคลอดโรงพยาบาลชุมชนประเทศนอร์เวย์ ซึ่งผู้สอนจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงพบว่า ผู้เรียนมีทักษะด้านการพยาบาลผดุงครรภ์ และมีความมั่นใจในความสามารถของตนที่จะปรับใช้ได้กับทุกสถานการณ์

2.2 นักศึกษาร้อยละ 100 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงสูงกว่าเกณฑ์ 70% ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนได้เรียนรู้ในสถานการณ์จริงมีโอกาสได้ใช้ความคิดขั้นสูง ในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริง ทำให้สามารถให้การพยาบาลผู้รับบริการได้และปฏิบัติเป็น อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงโดยการประยุกต์ใช้แฟ้มสะสมงานเป็นกระบวนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน ตัดสินใจในการปฏิบัติงานได้ด้วย

ตนเอง มีกระบวนการที่ใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการคิดอย่างเป็นระบบ อธิบายและนำเสนอได้อย่างมีหลักวิชาจากกิจกรรมการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล การศึกษาผู้รับบริการรายกรณี และการลงมือปฏิบัติการพยาบาลจริงกับผู้รับบริการ ซึ่งนำไปใช้ปฏิบัติได้ในชีวิตจริง¹⁵ และการเรียนรู้ตามสภาพจริงยังเป็นการดำเนินการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เผชิญสภาพการณ์จริงปัญหาจริงในบริบทจริง และร่วมกันศึกษาเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ข้อมูลและวิธีการต่าง ๆ เพื่อที่จะแก้ปัญหา โดยผู้เรียนได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้รับบริการรายบุคคลภายใต้การนิเทศแบบเอื้ออาทร¹⁵ สอดคล้องกับผลการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล¹⁰ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ (ร้อยละ 70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($p < .001$) และเมื่อพิจารณาระดับคะแนนของกลุ่มตัวอย่างจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ประมาณครึ่งหนึ่งอยู่ในระดับดีหรือเกเรดี (ร้อยละ 47.37) และไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนในระดับต่ำหรือเกเรดี แต่ข้อจำกัดในการขาดกลุ่มเปรียบเทียบในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนว่า การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงตามรูปแบบที่พัฒนานี้สามารถเพิ่มสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ของผู้เรียนได้

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษานี้พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงที่พัฒนาขึ้นในวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 นั้น ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการเรียนและการปฏิบัติงานของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนการสอน

1. ควรนำรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. จัดอบรมพัฒนาความรู้และทักษะการใช้กระบวนการจัดปัญหาให้กับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้สามารถนำไปใช้กับการเรียนการสอนตามสภาพจริง ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจตนเองและผู้อื่นมากขึ้น ส่งผลสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้แบบเอื้ออาทรมากขึ้น

3. ควรจัดให้มีการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลของ

การเรียนการสอนตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นพัฒนาการสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

4. ควรส่งเสริมการบูรณาการกิจกรรมบริการวิชาการแก่สังคมร่วมกับการเรียนการสอนตามสภาพจริง เช่น การให้ความรู้ การปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ผ่านการจัดนิทรรศการและให้คำปรึกษา เป็นต้น

ด้านการวิจัย

ควรมีกุ่มเปรียบเทียบในการศึกษาวิจัยซ้ำ ถึงผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงต่อสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

เอกสารอ้างอิง (References)

1. Praborommarajchanok Institute, Ministry of Public Health. The handbook of quality assurance for nursing colleges in Praborommarajchanok Institute: Indicator assessment for nursing colleges. Nontaburi: Praborommarajchanok Institute offset; 2012. (in Thai).
2. Supawadee T, Supiya V, Panwasa J, Arunee S. The effectiveness of integrated nursing curriculum on perceived self-efficacy and academic achievement in practical high risk maternal and child health nursing subject of the continuing student nurse level 1 Srimahasarakham Nursing College. Srimahasarakham Nursing College Journal. 2002;8(1):25-37. (in Thai).
3. Nonglak K. The results of instructional method with contemplative education in maternal child and midwifery practicum 1 [research report]. Mahasarakham: Srimahasarakham Nursing College; 2010. 119 p. (in Thai).
4. Supawadee T, Supiya V, Arunee S, Intipon P, Siwapon P. The study of using portfolio on critical thinking and learning achievement in obstetric nursing 2 practicum of first year nursing students (2 years continuing) class 14 Srimahasarakham Nursing College [research report]. Mahasarakham: Srimahasarakham Nursing College; 2007. 121 p. (in Thai).
5. Chaiwat S. New learning style, theory, practice, and research results. 1st ed. Nontaburi: Sahamit Printing and Publisher; 2010. (in Thai).

6. Gordon R. A curriculum for authentic learning. *The Education Digest*. 1998;63(7):4-8.
7. Chirawatkul S. Qualitative study in nursing. 2nd ed. Khon Kaen: Siripan Offset; 2005. (in Thai).
8. Srisatidnarakul B. Research methodology in nursing. 5th ed. Bangkok: U.N.I. intermedia; 2010. (in Thai).
9. Orntinee R. Professional nurses' competencies in delivery room, general hospitals [master's thesis]. Bangkok: Chulalongkorn University; 2005. 214 p. (in Thai).
10. Laddawan W, Supawadee N. The development of instructional model using authentic learning approach to enhance achievement and critical thinking ability of nursing students, Boromarajajonani College of Nursing, Suphanburi. *Journal of Nursing and Education*. 2511;4(3):63-77. (in Thai).
11. Chaiwat S. The development of authentic learning training curriculum by using research process for teacher in Pitsanulok Educational Service Office Region 1 [dissertation]. Pitsanulok: Pibulsongkram Rajabhat University; 2005. 122 p. (in Thai).
12. Deegan M, Terry L. Student midwives' perceptions of real-time simulation: A qualitative phenomenological study. *Br J Midwifery*. 2010;21(8):590-8. (in Thai).
13. Raymond JE, Homer CSE, Smith R, Gray JE. Learning through authentic assessment: An evaluation of a new development in the undergraduate midwifery curriculum. *Nurse Educ Pract*. 2013;13(5):471-6.
14. Blaka G. Newcomers' learning of midwifery practice in a labour ward: A socio-cultural perspective. *Learning in Health and Social Care*. 2006;5(1):35-44.
15. Tissana K. Science of teaching: Knowledge for effective learning process. 7th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Publishers; 2008. (in Thai).